

O izložbi "Lica Mediterana"

Izrazito komunikativan, medij fotografije i ovog puta šalje poruku jedinstva u raznolikosti. Teško je reći čega ima više, ima li više jedinstva ili ima više raznolikosti u kopnenom krugu što je ispunjen morem Mediterana. Je li to jedinstvo sazdana na helenističkoj tradiciji, ili je ta raznolikost usađena u segmente regionalne tisućljetne povijesti? Odgovor se dakako neće naći u mediju koji stotinu i osamdeset godina stvara univerzum fotografskih slika, sličnih ili istih od Patagonije do Mediterana, budući da je taj moderni medij stvoren 1839. godine kao posljedica europske tehnološke pragmatike, ekspanzivnog razvitka kemije, fizike i optike. Medij je doduše proširio opću obaviještenost o razlikama, ali osim na tehnološkoj razini nije stvorio onu jedinstvenost kakvoj takav medij teži.

Medij treba shvatiti kao instrument za proizvodnju fotografskih slika iza kojih u pravilu stoji čovjek s osobnim stvaralačkim potencijalom i osobnim viđenjem stvarnosti. Poetika fotografskih slika nije sadržana u onome što se u slici na prvi pogled vidi, već u onome što kriju njeni dublji metaforički slojevi. Barke u luci, stari kameni zid, romanička crkva prepuni su mirisa, pritajenih zvukova, tišine, konačno i turističke vreve, a to znači da je sama slika na izvjesni način memorija sačuvanih zbivanja čak i povijesnih slojeva iz vremena kad fotografije i nije bilo.

Fotografija je izuzetno komunikativan medij. Ono što se na njoj vidi lako se čita. Vide se lica ljudi, krajolici i spomenici, lako se zapažaju raznolikosti, a i sličnosti. Upravo to svojstvo medija omogućuje dijalog kao pretpostavku uzajamnog razumijevanja i tolerancije. Iako fotografska slika sama po sebi i nije „pričljiva“, svojom atraktivnom vizualnošću zalazi neposredno u domenu umjetnosti kao jedna od disciplina kreativne povezanosti onih koji stvaraju i onih koji to stvaralaštvo konzumiraju.

Izložba fotografija iz pet mediteranskih zemalja, mali je prilog boljem poznanstvu i mogući korak naprijed zbližavanju te bogate raznolikosti mediteranskih zemalja, jer poruka sadržana u izloženim slikama i nije ništa drugo negoli jedan kreativni *ad memoire* o tome odakle smo, gdje smo i kuda idemo. Izložene slike nisu turistička propaganda, njihov cilj nije prodaja turističkih aranžmana i ljetovanja. Smisao im je upravo u pomalo nestvarnom realitetu ljudi koji su u zemljama gdje su se našli izgradili jednu jedinstvenu civilizaciju i kulturu ispunjenu poviješću, zbivanjima i sadašnjicom. Ma koliko se razlikuju u detalju i specifičnostima povijesnih zbivanja, nebo i sunce nad njima, tlo pod njihovim nogama uvijek će ostati mediteransko, što znači toplo i ljudsko. Ta je vrijednost iznad svih mogućih razlika. Tu vrijednost treba poštovati i na njoj graditi vlastitu budućnost. Medij fotografije jedan je od instrumenata naše želje da tako i bude.

Želimir Košćević